

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ เป็นรากฐานของการดำรงชีวิต โดยมุ่งหวังให้เด็กเหล่านี้มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนดีมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ มีความรู้ ทักษะทางวิชาการเหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยมีการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการและการสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคม การศึกษาจึงเป็นกลไกในการพัฒนาคน เป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังให้เป็นเครื่องมือสำหรับการเตรียมคนและสังคมให้พร้อมกับการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ทุกประเทศทั่วโลกเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาจึงได้พยายามทุ่มเททรัพยากรเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษาให้ดีที่สุด

ระบบการจัดการศึกษาไทยที่ผ่านมานั้นเป็นระบบที่เน้นการเรียนหนังสือตามช่วงอายุและระดับชั้นเป็นหลัก โดยมีโรงเรียน สถาบันการศึกษา และกระทรวงที่จัดการศึกษาเป็นแหล่งอำนาจเดียวในการจัดการศึกษา อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง การบริหารงานใช้ระบบระเบียบกฎเกณฑ์ การสั่งการตามสายงานอย่างเคร่งครัด การแบ่งระดับชั้นการจัดการศึกษาดังกล่าวยังมีการแบ่งหน่วยงานรับผิดชอบที่ไม่มีการประสานสัมพันธ์กันเท่าที่ควร ทำให้การศึกษากลายเป็นกระบวนการที่ตัดเป็นแท่งแบ่งเป็นตอนขาดตอนจากวิถีชีวิต (บุญยิ่ง จอมงาม, 2544, 1 อ้างถึงใน เข้มเพชร แก่นสา, 2543, 2) การจัดการศึกษาดังกล่าว สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานที่สำคัญในพื้นที่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ บุคคล องค์กรต่างๆ ในสังคม ชุมชนไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อจัดการศึกษา การศึกษาจึงไม่สนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้จำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนและองค์กรท้องถิ่น องค์กรเอกชนและองค์กรอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ปัจจุบันได้มีความพยายามให้เอกชน องค์กรชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อจัดการศึกษาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

รัฐพยายามหาแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและสนองต่อต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นให้องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยกำหนดไว้

ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้น พื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนองค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นและการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ ทั้งนี้การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, 22) กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการบริหารและจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 41 และมาตรา 42 กล่าวคือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น อีกทั้งให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนมาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น นอกจากนี้ ให้รัฐและองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่ารัฐได้เปิดโอกาสและกระจายอำนาจให้องค์กรชุมชนและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะ การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างอิสระ มีอำนาจในการบริหาร การ กำหนดนโยบายและการตัดสินใจ รวมทั้งมีอำนาจออกข้อบังคับที่ใช้กับประชาชนในพื้นที่อีกด้วย โดยมีลักษณะเด่นคือ เป็นการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค ให้ส่วน ท้องถิ่นได้ปกครองตนเองอย่างแท้จริง โดยมีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ให้อำนาจ ในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นอย่างแท้จริง ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมส่งเสริมการพัฒนา สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่ต้องทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและ ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้นในการบริหารงานภายในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และ ด้านการบริหารงานทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, 42) ควรให้ชุมชน ท้องถิ่นและบุคคล ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาเป็น หน่วยงานหนึ่งของสังคม สถานศึกษาจึงควรเป็นสถานศึกษาของชุมชน ของท้องถิ่น ที่มีการจัด การเรียนการสอนโดยการเรียนรู้เห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เพื่อหลายฝ่ายจะได้มาร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมตัดสินใจ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา คุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่าแนวโน้มหรือทิศทางในการจัดการศึกษาของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือระดับอุดมศึกษาก็ตาม รัฐจะต้องกระจายอำนาจการบริหารการ จัด การศึกษาไปให้สถานศึกษาและท้องถิ่นดำเนินการโดยอิสระภายใต้การกำกับดูแลของรัฐเท่านั้น โดยสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ไม่ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมทุกเรื่อง มากน้อยตามบทบาท และขอบข่ายของงาน (พิณสุดา สิริขันธ์ศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2541, 84) สภาพความเป็นจริง ในปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความชัดเจน เรื่องบทบาทหน้าที่ ว่าตนเองจะทำอะไร ทำอย่างไร และทำเพื่อใคร นอกจากนี้การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ เกิดจากการร้องขอของสถานศึกษามากกว่า ได้รับการคัดสรรจาก ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ และวิธีการทำงาน ตลอดจนยังขาดทักษะ และประสบการณ์ อีกประการหนึ่งยังมีความคิดว่า การบริหารจัดการศึกษา เป็นหน้าที่ของสถานศึกษา การกำหนดหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา จะมีบทบาทอยู่บ้างก็อยู่ในรูปของการช่วยเหลือทางด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และแรงงาน มากกว่า การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ หรือร่วมกำกับและติดตามผล การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เป็นเพียงกรรมกรที่ปรึกษา หรือ รับทราบการดำเนินงานของสถานศึกษาเท่านั้น ถือเป็นจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งเปิดสอน ตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 158 โรงเรียนตระหนักถึงการปฏิรูประบบบริหาร และการจัดการศึกษาโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้กำหนดเป้าหมายและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ยังขาดแนวทางการมีส่วนร่วมที่เป็นระบบชัดเจน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 และผู้เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

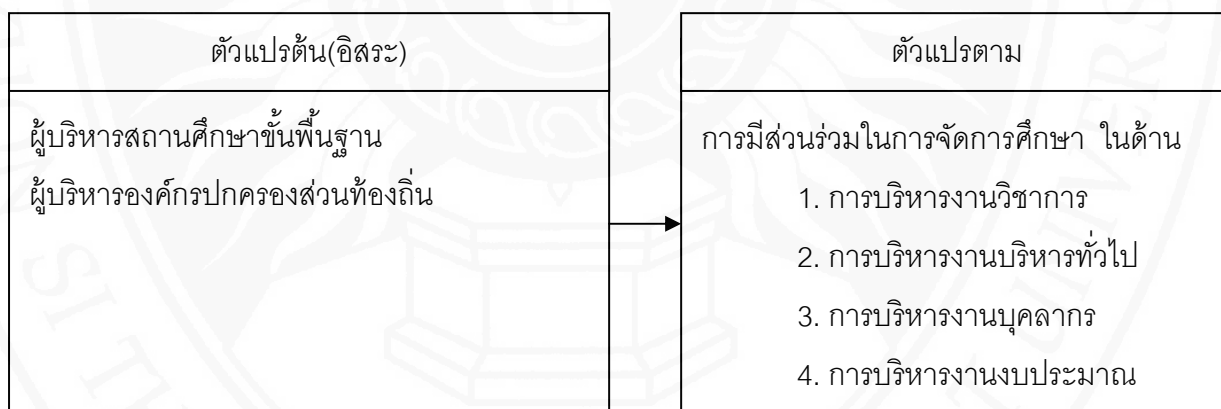
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนนิติบุคคล ซึ่งแบ่งได้ 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานงบประมาณ โดยยึดหลักแนวคิด ร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผล

สามารถสรุปกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สถานศึกษาละ 1 คน จำนวน 158 คน

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานละ 1 คน จำนวน 36 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 113 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 32 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างมาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) (ยูทช ไกยวรรณ, 2545, 115) โดยมีสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกออกได้เป็น 4 ด้าน

2.2.1 ด้านวิชาการ

2.2.2 ด้านงบประมาณ

2.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

2.2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามามีส่วนในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมประเมินในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งขององค์กร โดยเริ่มตั้งแต่ กำหนด ปัญหา วางแผน ดำเนินการ จัดสรรทรัพยากร ตลอดจนการประเมินผล ในการจัดการศึกษา

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การเข้ามามีส่วนในการร่วมรับรู้ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผล ในการจัดการเรียนรู้โดยการถ่ายทอด การฝึก การอบรม และการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้

2.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผลในการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การปรับปรุงและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผล เกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ตลอดจนระเบียบข้อบังคับ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน และจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา การวางแผนและจัดหางบประมาณจากแหล่งอื่น รับทราบผลการดำเนินงานด้านงบประมาณตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

2.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมทำร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผล ในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินงานในการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาเพื่อบรรจุเข้าทำงาน การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน การพัฒนาบุคลากร รับผิดชอบเหลือในด้านบุคลากร ตั้งแต่ครูผู้สอน ครูสนับสนุน ตลอดจนคณงานภารโรงและเจ้าหน้าที่อื่นๆ

2.4 การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การมีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผล ในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนระดมทรัพยากรทางการศึกษา รวมทั้งดูแล บำรุง รักษาและจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมถึงการกำกับติดตามการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจการและผลงานของสถานศึกษา

3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยราษฎรเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นสมาชิกในการบริหารงาน มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจมีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ในการบริหารงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ประกอบด้วย เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้รักษาการณ์ในตำแหน่ง
6. ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้รักษาการณ์ในตำแหน่ง
7. การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยการถ่ายทอด การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ และจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ ตามกรอบงานการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป
8. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
9. การร่วมรับรู้ หมายถึง การมีส่วนร่วมรับรู้ รับทราบการดำเนินการ ของหน่วยงานสถานศึกษา
10. การร่วมทำ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมของสถานศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนด
11. การร่วมคิด หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะทาง ในการดำเนินงานเพื่อประกอบการตัดสินใจ
12. การร่วมตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การวางแผน การดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล
13. การร่วมประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำงานในทุกด้าน ทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา

ประโยชน์จากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการวางแผนบริหารจัดการและการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา
2. เป็นข้อมูลแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในการนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เป็นข้อมูลแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น